

IV. Beperking werkloosheidsuitkeringen in de tijd – Gevolgen voor de ziekteverzekering

Aanpassing van hun hoedanigheid bij het ziekenfonds - Hoedanigheid van "gerechtigde resident" - Totstandkoming van een beveiligde en geautomatiseerde gegevensstroom via de KSZ tussen de RVA en de verzekeringsinstellingen

Vraag nr. 458, gesteld op 11 september 2025, aan de vice-eersteminister en minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, belast met Armoedebestrijding, door mevrouw FARIH, volksvertegenwoordigster¹

De invoering van de beperking van de werkloosheidsuitkeringen in de tijd betekent voor langdurig werklozen dat zij na verloop van tijd hun uitkering verliezen, maar daarmee wijzigt ook hun sociaal statuut, met gevolgen voor de koppeling met de ziekteverzekering.

Binnen de ziekteverzekering houdt dit concreet in dat betrokkenen op een andere manier moeten worden ingeschreven om hun recht op terugbetaling van gezondheidszorg te behouden. Het is van belang dat dit op een correcte en vlotte manier gebeurt, zodat niemand zijn recht op gezondheidszorg verliest.

1. Hoe worden de ziekenfondsen en andere bevoegde instellingen geïnformeerd wanneer een persoon zijn recht op werkloosheidsuitkeringen verliest? Is hiervoor een automatische informatiestroom via de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid voorzien?
2. Indien dergelijke informatiestromen bestaan: hoe verlopen zij concreet? Welke instellingen ontvangen deze gegevens en op welk moment?
3. Welke maatregelen neemt u om te verzekeren dat betrokkenen zonder onderbreking ingeschreven blijven voor de ziekteverzekering en hun recht op terugbetaling behouden?
4. Hoe worden ziekenfondsen en andere actoren ondersteund om een plotse toevloed aan dossiers correct en tijdig te verwerken? Welke bijkomende ondersteuning acht u hier nog nodig?
5. Voor de OCMW's zijn reeds specifieke maatregelen voorzien. Welke maatregelen of afspraken voorziet u daarnaast om te garanderen dat ook de ziekenfondsen en andere betrokken instanties de overgang van statuut correct kunnen opvangen en de continuïteit van rechten verzekerd blijft?

1. Bulletin nr. 028, Kamer, gewone zitting 2025-2026, blz. 151.

Antwoord

1. Het Rijksinstituut voor ziekte- en invaliditeitsverzekering (RIZIV) onderzoekt samen met de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening (RVA), de verzekeringsinstellingen en de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid (KSZ) op welke wijze de datum van beëindiging van de werkloosheidsuitkering zo spoedig mogelijk kan worden meegedeeld aan de ziekenfondsen. Het doel is te komen tot een permanente, structurele en volledig geautomatiseerde gegevensuitwisseling, zodat de ziekenfondsen tijdig op de hoogte worden gebracht en de nodige maatregelen kunnen nemen inzake verzekeraarbaarheid. Voor de effectieve implementatie van deze informatiestroom is zowel een passend reglementair kader vereist als een machtiging van het Informatieveiligheidscomité van de KSZ. In dit kader werkt het RIZIV momenteel aan de opstelling van een ontwerp van koninklijk besluit.

2. Er wordt voorzien dat de RVA via een beveiligde en geautomatiseerde gegevensstroom de verzekeringsinstellingen zal informeren over de identificatiegegevens van de betrokken werklozen, inclusief de einddatum van hun uitkering. Het gaat om de werklozen die, krachtens de artikelen 63, § 2 en 114, § 1 en § 2/1 van het koninklijk besluit van 25 november 1991 houdende de werkloosheidsreglementering, of krachtens de artikelen 209 en 212 van de programmawet van 18 juli 2025, hun recht op werkloosheids- of inschakelingsuitkeringen verliezen.

De gegevens zullen worden meegedeeld zodra de informatie over het verlies van het recht op uitkeringen beschikbaar is. Deze gegevensstroom verloopt via de KSZ, die instaat voor de coördinatie van de informatie-uitwisseling binnen het socialezekerheidsstelsel.

3. Het recht op geneeskundige verzorging in een bepaald kalenderjaar wordt bepaald op basis van het tweede voorafgaande kalenderjaar (het refertejaar). Zo geldt bijvoorbeeld dat om in 2026 recht te hebben op geneeskundige verzorging, de voorwaarden met betrekking tot hoedanigheid en bijdrageplicht moeten zijn vervuld in 2024. Concreet betekent dit dat een stopzetting van de werkloosheidsuitkering in 2026 pas een impact heeft op het recht op geneeskundige verzorging vanaf 2028.

Om hun recht te behouden, dienen de getroffen werklozen echter hun hoedanigheid bij het ziekenfonds aan te passen. Zij zijn momenteel ingeschreven als “gerechtigde gecontroleerde werkloze”. Bij verlies van hun werkloosheidsuitkering verliezen zij deze hoedanigheid en moeten zij zich regulariseren onder een andere hoedanigheid om hun rechten te behouden. In de meeste gevallen gaat het om de hoedanigheid van “gerechtigde resident”, indien zij niet over een vervangingsinkomen beschikken. Voor deze regularisatie moet de betrokkene zelf stappen ondernemen, onder meer het indienen van een verklaring op erewoord, die nodig is om de eventuele persoonlijke bijdrage als resident te bepalen.

Gezien de omvang van de groep werklozen die de komende jaren hun uitkering zullen verliezen, wordt een tijdelijke administratieve vereenvoudiging voorzien: een ambtshalve hoedanigheidswijziging. De hoedanigheid van gerechtigde gecontroleerde werkloze zal automatisch worden gewijzigd naar gerechtigde resident, uitsluitend voor de werklozen die recht hebben op de verhoogde tegemoetkoming. Aangezien deze groep reglementair geen persoonlijke bijdrage als resident verschuldigd is, is het mogelijk om van hen geen verdere démarche bij hun ziekenfonds te vereisen.

Hiervoor wordt een ontwerp van koninklijk besluit voorbereid dat een aanpassing van de artikelen 252 en 276 van het koninklijk besluit van 3 juli 1996 beoogt.

Voor werklozen zonder verhoogde tegemoetkoming wordt voorgesteld dat de ziekenfondsen hen proactief contacteren om hen tijdig te informeren over:

- de impact van het verlies van hun uitkering op hun verzekeraarbaarheid, en
- de administratieve stappen die nodig zijn om hun hoedanigheid te wijzigen en hun recht op geneeskundige verzorging te behouden.

4. Zoals aangegeven in punt 3, wordt voorzien in een automatische hoedanigheidswijziging voor de rechthebbenden op de verhoogde tegemoetkoming. Dit vermindert aanzienlijk de administratieve belasting, aangezien voor deze groep geen manuele dossierbehandeling vereist is. Hierdoor kunnen de ziekenfondsen hun middelen toewijzen aan de behandeling van de dossiers van andere werklozen.

Een noodzakelijke voorwaarde voor deze administratieve vereenvoudiging is de totstandkoming van een adequate en tijdige gegevensuitwisseling tussen de RVA en de verzekeringsinstellingen.

5. Met het oog op zowel de beperking van de administratieve belasting voor de ziekenfondsen en de sociaal verzekerden, als de waarborg van de continuïteit van de rechten, verwijs ik naar de hierboven uiteengezette maatregelen.

Concreet wordt voorzien in een reglementaire mogelijkheid voor de ziekenfondsen om, voor de getroffen werklozen die recht hebben op de verhoogde tegemoetkoming, de hoedanigheid automatisch te wijzigen.

Daarnaast zullen de ziekenfondsen proactief instaan voor informatieverstrekking en begeleiding van de overige werklozen. Zij worden tijdig geïnformeerd over de gevolgen van het verlies van hun werkloosheidsuitkering voor hun verzekeraar, evenals over de administratieve stappen die nodig zijn om hun statuut te regulariseren (bijv. via een verklaring op erewoord inzake gezinsinkomen), zodat de continuïteit van hun recht op terugbetaling van geneeskundige verzorging verzekerd blijft.

Ter ondersteuning van deze maatregelen wordt voorzien in een geautomatiseerde gegevensstroom van de RVA naar de verzekeringsinstellingen, waardoor een tijdige en correcte opvolging kan worden gewaarborgd.